

Ямненко Галина Євгенівна

к.е.н., доцент
кафедри бізнес-економіки та підприємництва
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», Україна
ORCID <https://orcid.org/0000-0001-9927-3970>

Yamnenko Halyna Y.,

PhD in Economics, associated professor
of the business economics and entrepreneurship
chair of SHEI "Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman", Ukraine
ORCID <https://orcid.org/0000-0001-9927-3970>

Поночовна Анастасія Олександрівна,
студентка магістратури факультету економіки та
управління
ДВНЗ «КНЕУ імені В. Гетьмана», Україна

Ponochovna Anastasiia O.,
master's student at the faculty of economics and
management
SHEI "KNEU named after V. Hetman", Ukraine

ВИБІР ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

THE CHOICE OF FINANCIAL SOURCES OF ENTERPRISE INVESTMENT ACTIVITY

Анотація. В дослідженні охарактеризовано та наведено критерії вибору джерел інвестиційного забезпечення.

Ключові слова: внутрішні та зовнішні джерела інвестування, вибір джерел інвестування.

Abstract. In the research criteria for choosing the sources of investment support are described and provided.

Key words: internal sources and external sources of investment, choice of investment sources.

Актуальною проблемою для покращення рівня інвестиційного забезпечення розвитку господарюючого суб'єкта ринку є обґрунтований вибір серед альтернатив щодо забезпечення інвестування з внутрішніх можливостей і при недостатності їх величини пошук альтернатив шляхом залучення зовнішніх ресурсів.

Завданням даного дослідження є охарактеризувати фактори, які впливають на вибір джерела забезпечення інвестиційної діяльності підприємства.

Варто почати з того, що інвестиційні ресурси можуть мати різні джерела походження. Так, вони можуть залучатися коштом власних внутрішніх джерел, що складаються з власних коштів засновників, чистого прибутку, амортизаційного фонду, страхової суми відшкодування збитків, довготермінових фінансових вкладень, термін яких закінчується в поточному періоді та кошти від продажу власного майна [2, с. 215–216]. Отже, можна зробити висновок, що власні ресурси акумулюються коштом фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання.

Частіше за все, підприємство не використовує лише власні, а залучає й зовнішні джерела. Серед них можна виокремити позикові та залучені кошти. До залучених коштів включають кошти від емісії й реалізації акцій на внутрішньому ринку, безоплатно надані державними та комерційними структурами кошти на цільове інвестування, вкладення сторонніх інвесторів до статутного капіталу підприємств не акціонерної форми. Отже, кошти з даного джерела надаються підприємству постійно та в більшості випадків не повертаються власнику.

До позикових відносяться довгострокові кредити банків, емісія облігацій, цільовий державний кредит, податковий інвестиційний кредит, інвестиційний лізинг та селенг. Так, позикові джерела надаються підприємству на встановлений проміжок часу і мають бути повернені з супутньою виплатою відсотків за користування коштами [2, с. 215–216].

Загалом, вибір джерел інвестування повинен спрямовуватися на раціоналізацію їх структури.

Під час вибору джерел інвестування підприємство повинно брати до уваги той факт, що структура даних джерел повинна залежати від етапу ділового циклу. Наприклад, коли підприємство перебуває на стадії пробудження, підйому та зростання інвестиційної активності, в структурі джерел інвестування переважною є частка зовнішніх ресурсів. В періоди економічного спаду, в даній структурі переважають внутрішні джерела, що можна обґрунтувати зниженням масштабів інвестування, зменшенням пропозиції грошей та підвищенням ціни на кредитні кошти [2 с. 217].

Також, раціональний вибір внутрішніх і зовнішніх джерел інвестування здійснюється під впливом нижче вказаних факторів, серед яких:

1. Галузеві аспекти виробничої діяльності підприємств, що впливають на співвідношення активів та ліквідність. Наприклад, ті підприємства, що володіють значною часткою необоро-

тних активів, зазвичай, характеризуються низьким кредитним рейтингом та вимушені в процесі свого функціонування більше використовувати власні кошти.

2. Розмір підприємства. Так, чим більшою є компанія, тим менше вона власних ресурсів вона використовує, і навпаки.

3. Вартість залученого капіталу. Варто зазначити, що вартість позичених коштів є меншою вартості коштів з внутрішніх джерел. Проте за деякими джерелами позикових інвестиційних ресурсів вартість може достатньо змінюватися в залежності від кредитоспроможності компанії, форми забезпечення кредиту та ін.

4. Вільний вибір джерел інвестування. Також, не кожне підприємство може собі дозволити залучити кошти з якогось певного джерела. Наприклад, бюджетні інвестиції, цільові та пільгові державні кредити можуть залучити тільки певні підприємства.

5. Коливання попиту, пропозиції та ціни на ринку капіталу, що визначають зміну вартості позикового капіталу.

6. Розмір оподаткування прибутку. За низьких ставок податку на прибуток створюється передумова для залучення більшої кількості коштів для формування даних ресурсів, використовуючи внутрішні джерела. За умов, коли ставка даного податку є вищою, зростає ефективність залучення коштів з позикових джерел.

7. Ступінь допустимого ризику в процесі залучення інвестиційних ресурсів. Уникнення високого ступеня ризику передбачає консервативність в інвестуванні, при якому зазвичай використовуються власні ресурси, і навпаки.

Відповідно до проведеного анкетування менеджерів великих, середніх і малих підприємств України різних форм власності та галузей промисловості, було охарактеризовано вагомі впливові чинники щодо вибору інвестиційних джерел. Найвпливовішим вважається масштаб проекту, який хоче втілити підприємство. Варто зазначити, що в даному випадку вагомість має не кількісний обсяг інвестицій, а і їх співвідношення до загальних активів підприємства. На думку керівників українських підприємств, важливими факторами також є необхідність застави, фінансові ресурси джерела, фінансовий стан підприємства, доступність джерела тощо [1, с. 469–471]. Виходячи з цього, вибір джерел інвестування є ситуаційним процесом, тому таке рішення треба приймати, зважаючи на значну кількість впливових факторів.

Література

1. Луців Б.Л. Інвестування: Підручник. / Б.Л. Луців, І.С. Кравчук, Б.Б. Сас. — Тернопіль: Економічна думка, 2014. — 544 с.
2. Смолянська О. Ю. Теоретичні аспекти управління джерелами фінансування інвестиційної діяльності підприємства АПК / О. Ю. Смолянська, Ю. В. Смолянський // Полтавська державна аграрна академія. — С. 214–218.

References

1. Lutsiv B.L. Investuvannia: Pidruchnyk. / B.L. Lutsiv, I.S. Kravchuk, B.B. Sas. — Ternopil': Ekonomichna dumka, 2014. — 544 s.
2. Smolians'ka O. Yu. Teoretychni aspekty upravlinnia dzherelamy finansuvannia innvestytsijnoi diial'nosti pidpryiemstva APK / O. Yu. Smolians'ka, Yu. V. Smolians'kyj // Poltav'ska derzhavna ahrarna akademiia. — S. 214–218.